

Miasto Toruń

Raport podsumowujący konsultacje społeczne dotyczące koncepcji zagospodarowania Parku Podworskiego na Bielawach

pracownia
zrównoważonego
rozwoju

Toruń, wrzesień 2025 r.

SPIS TREŚCI

PODSTAWOWE INFORMACJE.....	4
<i>Termin</i>	4
<i>Harmonogram konsultacji</i>	4
<i>Uczestnicy</i>	4
<i>Gospodarz i organizator</i>	4
<i>Przedmiot i cel</i>	5
<i>Działania informacyjne i promocyjne.....</i>	7
<i>Przebieg konsultacji.....</i>	7
<i>Koszty organizacji konsultacji</i>	9
BADANIA ANKIETOWE	11
<i>Uczestnicy badania.....</i>	11
<i>Czy mieszkańcy i mieszkanki bywają w parku?.....</i>	12
<i>Sposoby korzystania z parku</i>	12
<i>Poczucie bezpieczeństwa i ogólne wrażenia dotyczące parku</i>	14
<i>Przeszkody w użytkowaniu parku.....</i>	15
<i>Pomysły i potrzeby na przyszłość.....</i>	17
<i>Park a obecność pobliskich sklepów.....</i>	19
SPACER BADAWCZY I WARSZTATY	20
<i>Ocena koncepcji</i>	20
<i>Różnorodność grup użytkowników i ich potrzeb</i>	20
<i>Główne funkcje obszaru</i>	21
<i>Omówienie uwag do koncepcji.....</i>	22
UWAGI ZGŁOSZONE POCZTĄ ELEKTRONICZNĄ I TRADYCYJNĄ.....	27
REKOMENDACJE.....	28
<i>Funkcje i strefy</i>	28
<i>Fauna i flora</i>	28
<i>Ścieżki i nawierzchnie</i>	29
<i>Mała architektura i infrastruktura</i>	29

<i>Bezpieczeństwo</i>	29
<i>Wydarzenia i aktywizacja</i>	29
<i>Tożsamość historyczna i edukacja.....</i>	29
<i>Proces i wdrażanie</i>	30
ZAŁĄCZNIKI.....	31
<i>Załącznik nr 1. Wykaz publikacji o konsultacjach społecznych dotyczących koncepcji zagospodarowania Parku Podworskiego na Bielawach.....</i>	31
<i>Biuletyn Informacji Publicznej.....</i>	31
<i>konsultacje.torun.pl.....</i>	31
<i>Urząd Miasta Torunia</i>	31
<i>Tylko Toruń</i>	31
<i>Oto Toruń.....</i>	31
<i>Facebook Pracowni Zrównoważonego Rozwoju:.....</i>	32
<i>Załącznik nr 2. Wyniki ankiety elektronicznej.....</i>	33
<i>Jaki ma być park na Bielawach?.....</i>	33
<i>Załącznik nr 3. Treść zanonimizowanej wiadomości nadesłanej pocztą elektroniczną.....</i>	42
<i>Załącznik nr 4. Treść zanonimizowanego listu nadesłanego pocztą tradycyjną</i>	44
OPRACOWANIE MERYTORYCZNE RAPORTU.....	46

PODSTAWOWE INFORMACJE

Termin

Konsultacje odbywały się w terminie od dn. 10 czerwca do dn. 10 lipca 2025 roku.

Harmonogram konsultacji

10 czerwca	rozpoczęcie konsultacji,
20 czerwca – 6 lipca	dostępność ankiety elektronicznej,
23 czerwca	warsztaty konsultacyjne połączone ze spacerem badawczym przy udziale: Wydziału Środowiska i Ekologii, Biura Architekta Miasta, Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków oraz Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Toruniu,
10 lipca	zakończenie konsultacji.

Uczestnicy

W procesie konsultacyjnym wzięły udział **92 osoby**, w tym 78 wypełniło ankietę elektroniczną, 11 osób uczestniczyło w spacerze badawczym, a 13 w warsztatach konsultacyjnych; jedna uwaga wpłynęła pocztą mailową.

Gospodarz i organizator

Gospodarzem konsultacji społecznych był **Prezydent Miasta Torunia**. Za organizację i przebieg procesu odpowiadało **Biuro Dialogu i Innowacji Miejskich Urzędu Miasta Torunia** we współpracy z partnerem zewnętrznym – **Pracownią Zrównoważonego Rozwoju**. Konsultacje zostały przeprowadzone przy współudziale Wydziału Środowiska i Ekologii Urzędu Miasta Torunia. Odbywały się one w ramach projektu GreenLab Toruń, z aktywnym udziałem osób zaangażowanych w jego realizację. W zespole Pracowni Zrównoważonego Rozwoju proces konsultacyjny przeprowadzili: Magdalena Jasińska, Krzysztof Ślebioda (program i realizacja

procesu, opracowanie wyników i raportu), Joanna Suchomska (badania ankietowe) oraz Marta Biesiada (koordynacja, logistyka, promocja).

Przedmiot i cel

Kontekst i znaczenie terenu

Park Podworski znajduje się na toruńskim osiedlu Bielawy, przy ulicy Szosa Lubicka 153, w pobliżu Centrum Handlowego Bielawy – w bezpośrednim sąsiedztwie sklepu Leroy Merlin i ręcznej myjni samochodowej. Jest on pozostałością dawnego założenia dworsko-parkowego z końca XVIII wieku. Teren parkingu przed Centrum Handlowym niegdyś zajmowały ogrody użytkowe, których pozostałości w postaci pojedynczych drzew owocowych odnaleźć można w północnej części parku.

Dziś ten liczący 3,4 ha teren jest mocno zaniedbany i raczej nie funkcjonuje w powszechnej świadomości mieszkańców i mieszkank jako park – miejsce, do którego można pójść na spacer czy odpocząć. Nie wszyscy zdają sobie sprawę, że za krzakami w pobliżu parkingu jest teren z wydeptanymi ścieżkami, ciekawą roślinnością i zwierzętami.

Jak podaje Toruński Portal Turystyczny:

“Obecna forma przestrzenna ukształtowana została na przełomie XIX i XX wieku. W okresie rozbiorów folwark został sekularyzowany, przeszedł na rzecz państwa niemieckiego, był dzierżawiony i sprzedany (...). W 1885 r. park liczył 816 hektarów. Ostatnią właścicielką majątku w okresie międzywojennym (1921-1939) była księżna Maria Sułkowska”¹.

Na skraju wschodniej części parku znajduje się budynek mieszkalny czynszowy wielomieszkaniowy, którego część zachowana w stylu neogotyckim to budynek dawnego dworu.

¹ *Park podworski na Bielawach*, Toruński Portal Turystyczny: <https://toruntour.pl/5624/park-podworski-na-bielawach-toruń>, data dostępu: 4.08.2025)

Funkcjonujący jako teren leśny park podworski na Bielawach ma bardzo imponującą roślinność. Od strony południowo-wschodniej, tuż przy wejściu w przejście podziemne znajdują się aleje jesionów, dębów, grabów i sosen.

“W parku znajdują się dęby, których wiek osiągać może nawet 200 lat. Park jest jedynym drzewostanem liściastym, wyróżniającym się wysokością drzew, w promieniu kilku kilometrów”².

Cel konsultacji:

Celem konsultacji społecznych było zebranie opinii i potrzeb mieszkańców dotyczących terenu Parku Podworskiego na Bielawach oraz przeprowadzenie dyskusji, której efektem mają być rekomendacje dotyczące możliwych kierunków jego zagospodarowania. Podstawą procesu była koncepcja opracowana na zlecenie Wydziału Środowiska i Ekologii UMT przez mgr inż. Magdalenę Balińską, architektkę krajobrazu.³

Park podworski na Bielawach jest obszarem o dużym znaczeniu kulturowym i przyrodniczym oraz znacznym potencjale rozwojowym. Ze względu na bliskie sąsiedztwo dużego kompleksu handlowego w koncepcji zaproponowano stworzenie przestrzeni do różnych form spędzania wolnego czasu: w północnej części działki przewidziano strefę rekreacyjną dla dzieci, natomiast w południowej – miejsce sprzyjające regeneracji, odpoczynkowi i wytchnieniu w otoczeniu okazałych dębów, które mogą stać się pomnikami przyrody.

[Mapa dostępna online.](#)

² Walory przyrodnicze miasta Torunia i okolic, s. 14: <https://szkola-lesna.torun.pl/fileadmin/szkolenie/R2-I.pdf>, data dostępu: 4.08.2025.

³ <https://www.konsultacje.torun.pl/sites/default/files/pictures/2016/koncepcja.pdf>, data dostępu: 4.08.2025.

Działania informacyjne i promocyjne

Konsultacjom społecznym towarzyszyła akcja informacyjna skierowana do mieszkank i mieszkańców Torunia. W działaniach promocyjnych wykorzystano serwisy Urzędu Miasta Torunia: www.torun.pl, www.konsultacje.torun.pl, www.bip.torun.pl, a także profil Pracowni Zrównoważonego Rozwoju w mediach społecznościowych. Komunikat o konsultacjach przekazano również lokalnym mediom.

Udział w procesie promowały plakaty rozmieszczone w instytucjach publicznych i bezpośrednio na terenie parku. W dystrybucję materiałów na pobliskich osiedlach włączyli się mieszkańcy i mieszkanki działający w Radzie Okręgu Skarpa oraz Radzie Okręgu Bielawy–Grębocin, które dodatkowo publikowały informacje w swoich mediach społecznościowych. Plakaty i ankietę dystrybuowali także członkowie i członkinie zespołu GreenLab Toruń.

Do promocji przyłączył się pobliska galeria handlowa, umożliwiając wywieszanie plakatów w sklepach i witrynach. Urząd Miasta rozesłał również informacje mailowo do rad okręgów, instytucji publicznych (w tym szkół) oraz organizacji pozarządowych.

Dodatkowo zachęcano do udziału w ankiecie poprzez ulotki z kodem QR, rozdawane przechodniom, użytkownikom parku oraz klientom okolicznych sklepów. Pracownia Zrównoważonego Rozwoju prowadziła także promocję i zbierała głosy w ankiecie podczas wydarzenia „Śniadanie na trawie”, które odbyło się dn. 22 czerwca 2025 r. na Rynku Staromiejskim.

Wykaz publikacji stanowi załącznik nr 1 do niniejszego raportu.

Przebieg konsultacji

Proces partycypacyjny obejmował możliwość **wypełnienia ankiety elektronicznej**, która zbierała zarówno dane ilościowe, jak i jakościowe dotyczące rozwiązań zaproponowanych w przygotowanej koncepcji. Do udziału w badaniu zachęcano również bezpośrednio – przez kilka dni w okolicach parku i pobliskiego kompleksu handlowego studentki i studenci psychologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz uczestnicy i uczestniczki projektu GreenLab zapraszali przechodniów do udziału,

oferując pomoc osobom, które mogły mieć trudności z samodzielny wypełnieniem ankiety. Ankieta była aktywna przez 17 dni na platformie Profitest, a link do niej zamieszczano w materiałach informacyjnych dotyczących konsultacji. Łącznie **w badaniu udział wzięło 78 osób.**

Równolegle uwagi i rekomendacje zbierano podczas **spaceru badawczego** oraz spotkania konsultacyjnego, które odbyły się dn. 23 czerwca 2025 r. na terenie parku. W wydarzeniach uczestniczyli mieszkańcy i mieszkanki, przedstawiciele i przedstawicielki rad okręgów oraz reprezentanci lokalnych przedsiębiorców.

Spacer badawczy obejmował przejście całego konsultowanego terenu i dawał okazję do dzielenia się opiniami, zadawania pytań urzędnikom i urzędniczkom z Urzędu Miasta – zarówno w zakresie przyrody, kwestii społecznych, jak i samej koncepcji. Odbywał się w formie kilku przystanków w kluczowych punktach parku, a wszystkie głosy i uwagi były na bieżąco zapisywane.

Co ważne, uczestnicy spaceru nie byli wcześniej zapoznani z koncepcją – została ona przedstawiona dopiero po jego zakończeniu, w ramach warsztatów przeprowadzonych w przestrzeni parku. Dyskusja dotyczyła elementów koncepcji oraz planu funkcjonalnego zaprezentowanego w formie graficznej. Omawiano różne sposoby korzystania z przestrzeni, potrzeby mieszkańców, a także uwarunkowania i wyzwania przyrodnicze.

Dodatkowo mieszkanki i mieszkańcy mogli przekazywać swoje uwagi i wnioski drogą elektroniczną lub tradycyjną pocztą.

Koszty organizacji konsultacji

Konsultacje zostały przeprowadzone w ramach działań GreenLabu Toruń, projektu współfinansowanego przez Gminę Miasta Toruń w ramach Programu Współpracy Gminy z Organizacjami Pozarządowymi na 2025 r. Zakres prac obejmował m.in.: przygotowanie plakatu i materiałów graficznych, udział w działaniach promocyjno-

Miasto Toruń

pracownia
zrównowżonego
rozwoju

greenlab
toruń

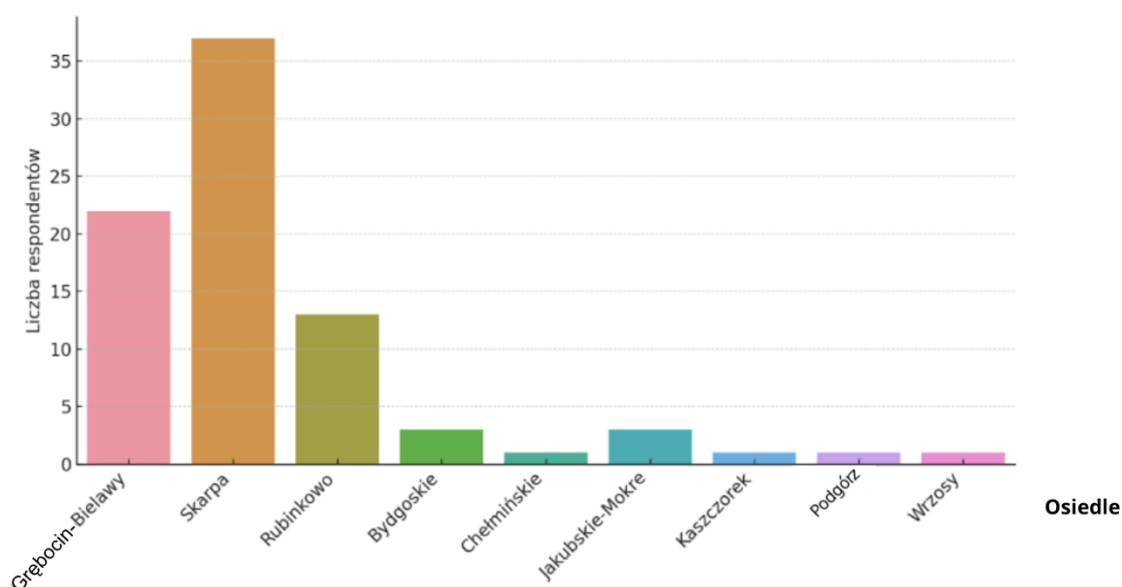
informacyjnych, zaprojektowanie i poprowadzenie spaceru badawczego, przygotowanie oraz realizację warsztatów konsultacyjnych, spotkania z urzędnikami i urzędniczkami poprzedzające proces, koordynację zespołu prowadzącego konsultacje, opracowanie treści ankiety, koordynację grupy badawczej realizującej badanie w terenie, organizację spotkania z mieszkańcami i mieszkankami oraz przygotowanie i napisanie raportu podsumowującego cały proces.

Koszty wydruku wszystkich materiałów niezbędnych do przeprowadzenia procesu konsultacyjnego, pokryte zostały przez Urząd Miasta Torunia, wyniosły 516,60 zł brutto.

BADANIA ANKIETOWE

Uczestnicy badania

Respondenci i respondentki to w zdecydowanej większości osoby od wielu lat związane z Toruniem. Średni czas zamieszkania to ponad 28 lat – w ankiecie wypowiadali się zarówno starzy, jak i całkiem nowi mieszkańcy i mieszkanki osiedla. Ponad połowa badanych mieszka w okolicach Skarpy i Bielaw, czyli w bezpośrednim sąsiedztwie parku na Bielawach.

Wykres 1: Gdzie mieszkają respondenci/tki

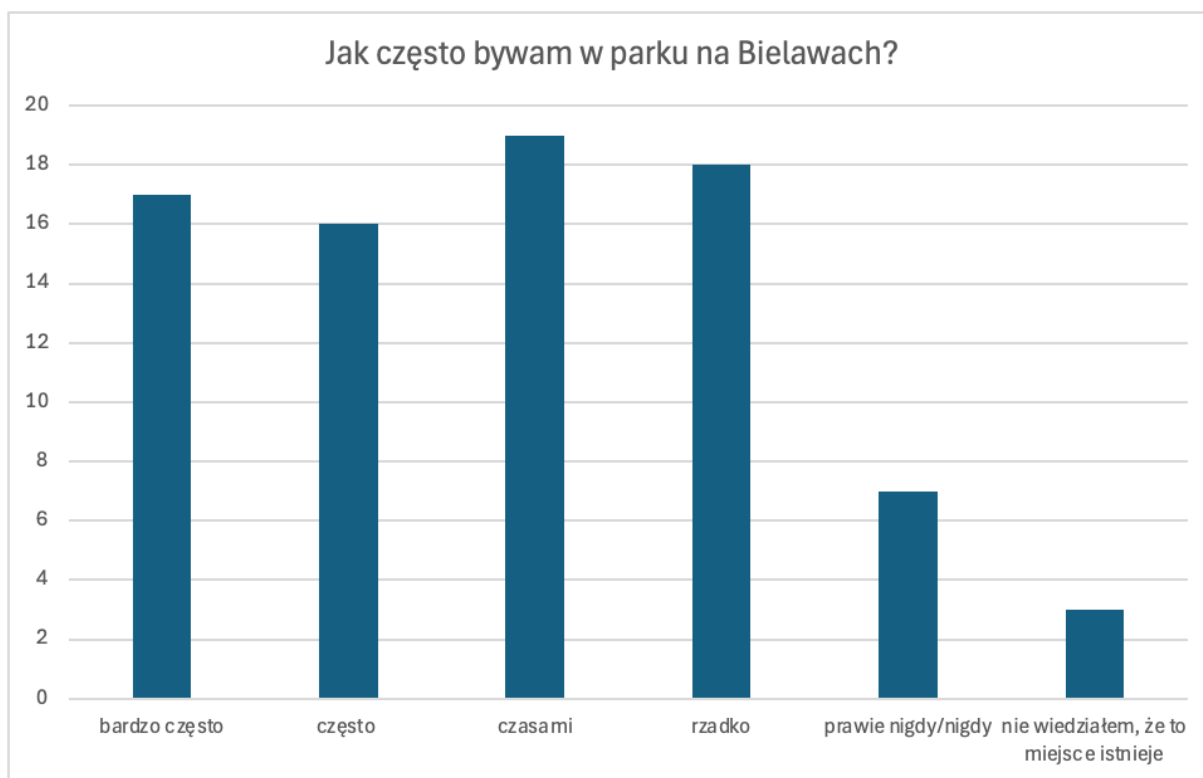
Blisko 80% respondentów i respondentek mieszka w pobliżu parku na Bielawach, co wzmacnia tezę, że opinie ankietowanych wynikają z ich codziennego, osobistego doświadczenia tego miejsca. Tylko dwóch na pięciu respondentów pracuje lub uczy się w pobliżu parku – pozostała część korzysta z tego miejsca poza czasem pracy czy nauki.

Najczęściej wybieranym sposobem poruszania się w rejonie parku jest **poruszanie się pieszo** (prawie trzy czwarte badanych). Znaczącą rolę odgrywa także **ruch rowerowy i samochodowy**. To oznacza konieczność zadbania o różne typy infrastruktury – zarówno wygodne ścieżki piesze, jak i bezpieczne przejazdy rowerowe i odpowiednie dojścia od strony parkingów.

Czy mieszkańcy i mieszkanki bywają w parku?

Ponad 33 osoby deklarują, że odwiedzają park często lub bardzo często, a 19 – że „czasami”, co oznacza, że aż **dwie trzecie** badanych zna to miejsce i z niego **korzysta**. Jest to bardzo dobrym wskaźnikiem „żywności” przestrzeni, mimo jej obecnego zaniedbania. Zaledwie trzy osoby nie znały wcześniej parku, co świadczy o tym, że miejsce jest obecne w świadomości mieszkańców osiedla.

Siedem osób przyznaje, że prawie nigdy nie bywa w parku – może być to grupa, która nie przemierza się tą częścią osiedla lub nie czuje się tu komfortowo i dlatego nie wybiera tego miejsca na odpoczynek i relaks.

Sposoby korzystania z parku

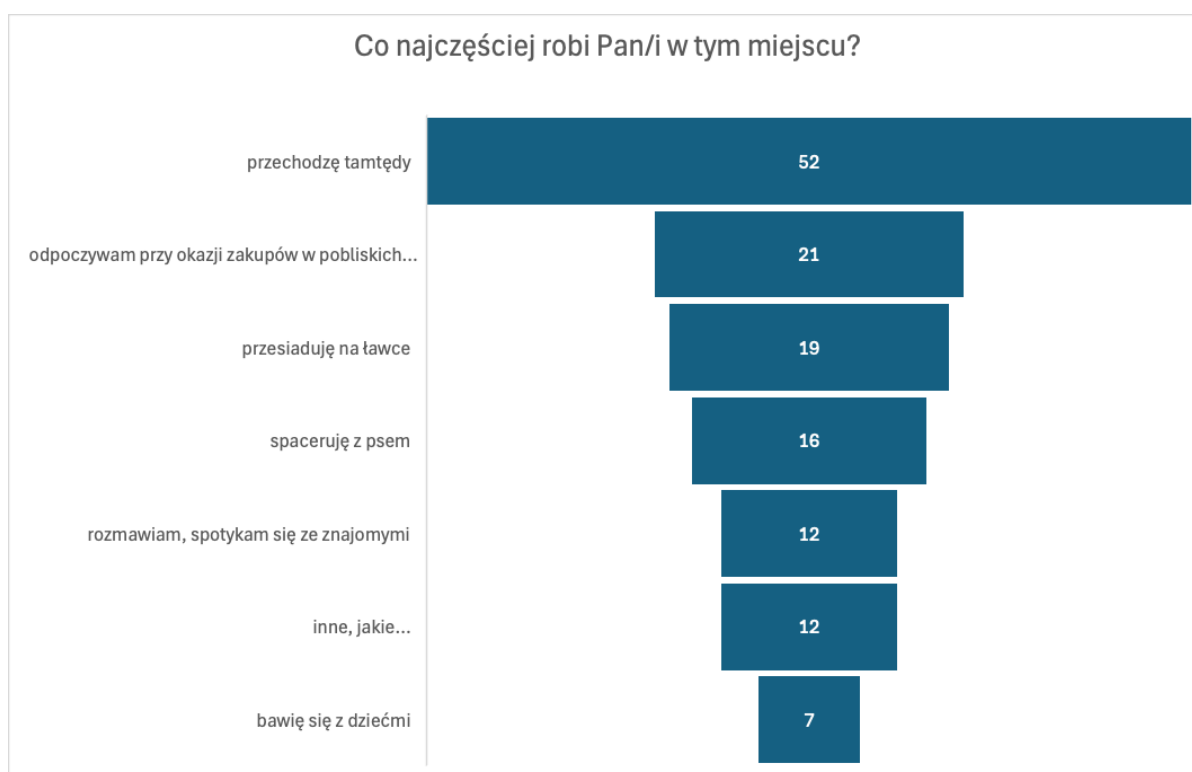
Park uczęszczany jest przede wszystkim popołudniami, co deklaruje niemal połowa respondentów i respondentek. Istotny odsetek odpowiedzi wskazuje również na wizyty w południe oraz „w różnych porach” (jedna piąta badanych), co może świadczyć o tym, że część użytkowników i użytkowniczek ma elastyczny czas wolny – być może to osoby starsze, rodzice małych dzieci lub osoby pracujące zdalnie.

Z wieczornych wizyt w parku korzysta co piąta osoba, co uzasadnia potrzebę dobrego oświetlenia i poczucia bezpieczeństwa po zmroku.

Ponad połowa respondentów i respondentek odwiedza park w pojedynkę. Wyraźną, choć mniej liczną grupą odwiedzających park są osoby bywające tu z rodziną (24 osoby) i ze znajomymi (19 osób).

Park to przede wszystkim ciąg komunikacyjny (52 osoby badane jedynie „przechodzą tamtędy”). Mniejsza grupa korzysta z parku w celach rekreacyjnych – osoby zatrzymują się w parku na chwilę, siadając na ławce (19 osób) bądź odpoczywając po zakupach w okolicznych sklepach (21 osób). Wskazuje to na potencjał parku jako miejsca chwilowej regeneracji, nawet jeśli nie jest jeszcze traktowany jako pełnoprawna przestrzeń rekreacyjna.

Spacer z psem (16 osób) to kolejna ważna funkcja tego miejsca. Natomiast stosunkowo niewiele osób zadeklarowało, że bawi się w parku z dziećmi (siedem osób), co może świadczyć o braku dedykowanej im infrastruktury.

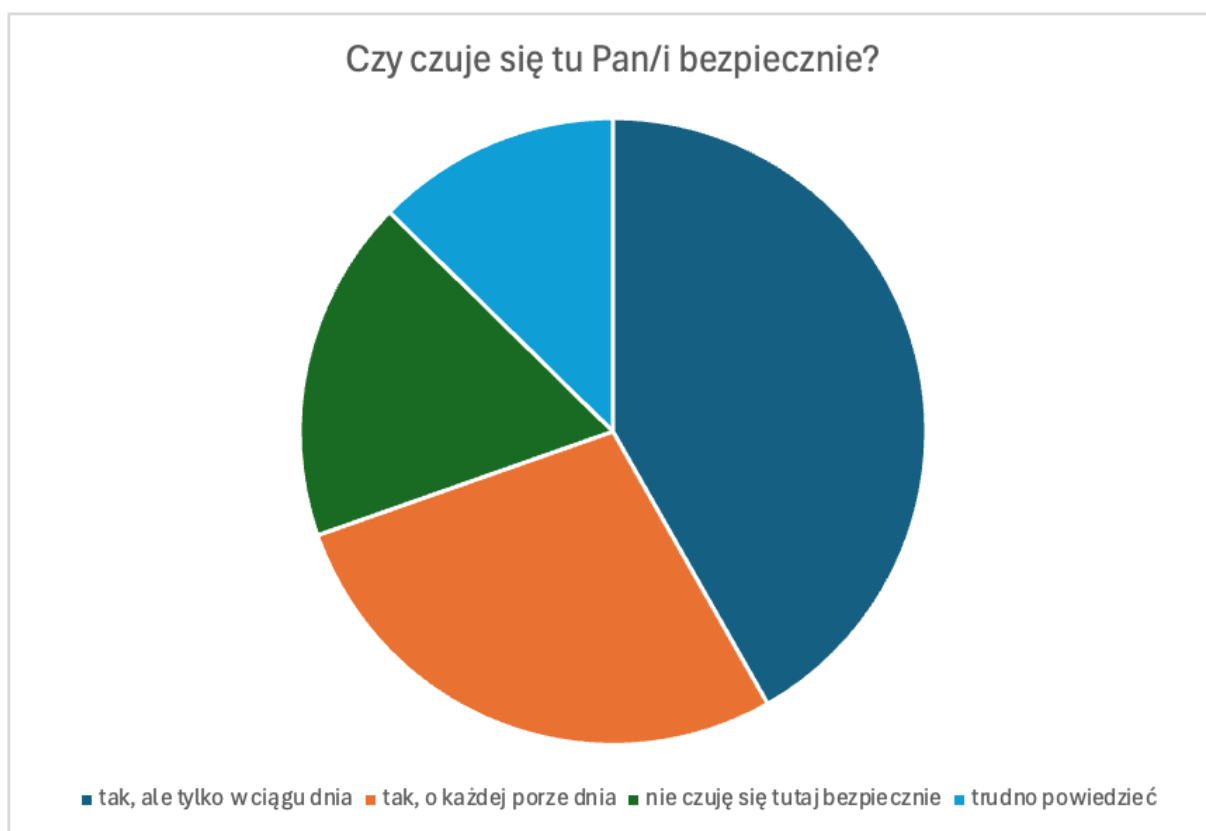

Opcja „inne, jakie...” (12 osób) wskazuje na pewną różnorodność indywidualnych aktywności. Respondenci i respondentki nie wskazywali jednak na to, jakie inne aktywności podejmują w parku.

Poczucie bezpieczeństwa i ogólne wrażenia dotyczące parku

Poczucie bezpieczeństwa w parku budzi mieszane odczucia. Chociaż łącznie 55 osób deklaruje, że czuje się tu **bezpiecznie**, to aż 33 osoby zastrzegają, że **tylko za dnia**. Jedynie 22 osoby czuje się **bezpiecznie bez względu na porę dnia**.

Niemal co piąta osoba stwierdza wprost, że **nie czuje się w tym miejscu bezpiecznie**. Dodatkowe 10 osób odpowiedziało „trudno powiedzieć”, co wskazuje na niepewność lub brak jednoznacznych doświadczeń – mogą to być osoby, które nie bywają w parku o różnych porach lub które nie potrafią ocenić sytuacji.

Najczęściej wskazywane źródła zagrożeń to:

1. **Osoby spożywające alkohol** – często w stanie nietrzeźwym, przesiadujące na ławkach. Dla wielu respondentów są one bezpośrednim źródłem zagrożenia z uwagi na swoje zachowanie, nieprzewidywalność, głośność, a czasem agresję.
2. **Ciemność** – brak oświetlenia jest kluczowym czynnikiem ograniczającym poczucie bezpieczeństwa wieczorami. Respondenci wskazują, że niektóre części parku są „zarośnięte” lub „osłonięte”, co potęguje ich niepokój.

3. **Obecność osób w kryzysie bezdomności** – często opisywana jako element budzący niepokój. Osoby leżą, siedzą na ławkach, piją alkohol.
4. **Zaniedbanie przestrzeni** – śmieci, potłuczone butelki, zniszczone ławki, brak uporządkowanej infrastruktury składają się na wizerunek miejsca opuszczonego i nieprzyjemnego.
5. **Niepokojący klimat** – niektóre osoby nie wskazują konkretnych zagrożeń, ale podkreślają nieprzyjemną atmosferę parku, pisząc, że jest tu: „ponuro”, „dziwne wrażenie”, „kojarzy mi się z krzakami”.

Większość respondentów deklaruje, że park robi na nich dobre wrażenie (35 osób), 28 osób pozostaje neutralnych, a prawie co piąta osoba ocenia miejsce negatywnie. Park ma potencjał, **mieszkańcy i mieszkanki widzą jego pozytywne cechy, ale jednocześnie odczuwają braki.**

Mieszkańcy i mieszkanki postrzegają park przede wszystkim jako **spokojny** (42 osoby), **relaksujący** (35 osób) i **cichy** (30 osób) – czyli jako przestrzeń, która sprzyja wyciszeniu, ale niekoniecznie jest atrakcyjna lub aktywizująca. Tylko pięć osób określiło park jako uporządkowany, co w zestawieniu z 13 wskazaniami na „chaotyczny” i 12 na „niepokojący” sugeruje, że **przestrzeń jest potencjalnie przyjemna, ale sprawia wrażenie zaniedbanej i niezorganizowanej.** Rzadki wybór przymiotników takich jak: „pobudzający”, „ekscytujący” czy „radosny” pokazuje, że park nie wzbudza entuzjastycznych emocji.

Przeszkody w użytkowaniu parku

Odpowiedzi mieszkańców i mieszanek pokazują **złożony obraz parku.** Z jednej strony mamy liczne sygnały o **brudzie, zaniedbaniu i braku podstawowych elementów infrastruktury.** Z drugiej – znacząca grupa osób (30) mówi wprost, że **nic im tu nie przeszkadza**, co może oznaczać, że są przyzwyczajeni do obecnego stanu, akceptują go lub korzystają z parku sporadycznie.

Na pytanie, co osobom przeszkadza w tym miejscu, respondenci wskazują bardzo konkretne, powtarzające się problemy:

1. **Śmieci, zniszczenia i ogólny chaos** – parku nie da się lubić, jeśli jest brudny i zaniedbany.

2. **Brak ścieżek, brak ładu przestrzennego, dzikość** – mieszkańcy nie wiedzą, którądy chodzić i mają obawy, że poruszając się po parku niszczą teren i przyrodę.
3. **Ciemność i brak bezpieczeństwa** – ciemne alejki, brak oświetlenia i brak przechodniów wieczorem potęgują poczucie strachu.
4. **Niepożądane towarzystwo** – niepokój związany z obecnością grup, które „zawłaszczają” przestrzeń, są pod wpływem alkoholu i/lub spożywają go w parku.

Temat główny	Liczba odniesień	Przykładowe sformułowania
Śmieci i bałagan	32	„rozrzucone śmieci”, „brud”, „śmieci w parku”, „bałagan”
Zniszczona infrastruktura (ławki, kosze)	26	„połamane ławki”, „zdevastowane kosze”, „zepsuta ławka”
Brak oświetlenia / ciemność	18	„słabe oświetlenie”, „brak świateł”, „ciemno wieczorem”
Brak zagospodarowania i uporządkowania terenu	22	„chaos”, „dziko rosnące krzewy”, „brak ścieżek”, „zaniedbany”
Niepokojący użytkownicy (alkohol, bezdomność)	13	„pijane osoby”, „panowie spożywający alkohol”, „bezdomni”
Brak funkcji rekreacyjnych / pustka	7	„brak miejsca by usiąść”, „nie ma niczego”, „nuda”
Hałas z otoczenia	3	„hałas od drogi”, „pędzące auta”
Brak kontekstu kulturowego / brak narracji miejsca	2	„brak kontekstu historycznego”, „nikt nie mówi o właścicielce”

Tabela 1: Przeszkody i wyzwania dostrzegane w parku.

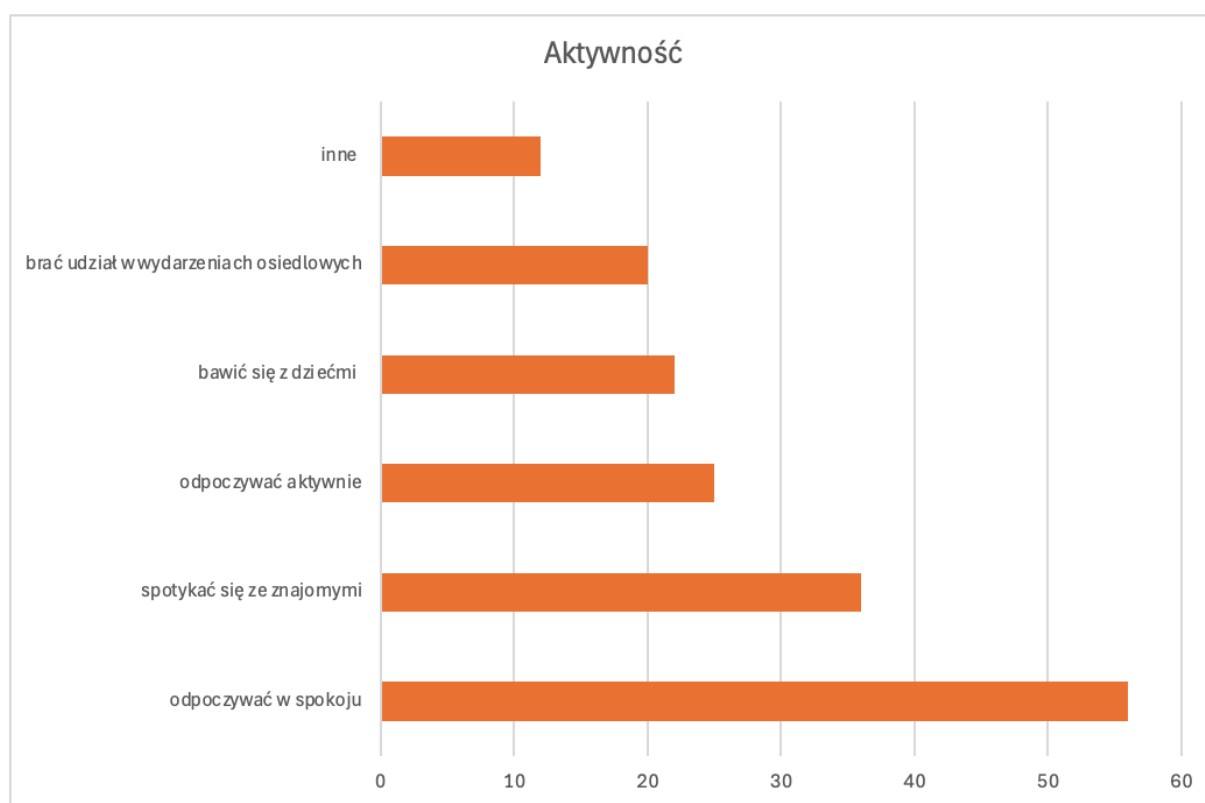
W to miejsce badani woleliby:

1. Miejsca do odpoczynku z widokiem na stare drzewa,
2. Wytyczone ścieżki, by nie niszczyć niechcący przyrody,
3. Przypomnienie kontekstu historycznego, który wzmocni niepowtarzalną wartość parku.

Pomysły i potrzeby na przyszłość

Największa potrzeba mieszkanek i mieszkańców to **spokojny odpoczynek** – park ma być miejscem wyciszenia, a nie tylko funkcjonalnym skwerem. Równie silna jest **społeczna funkcja parku**: niemal połowa respondentów i respondentek chce się tu spotykać z innymi, a co trzecia osoba – odpoczywać aktywnie. Zróżnicowanie tych potrzeb wymusza konieczność pogodzenia różnych stylów użytkowania parku.

Aktywności, które mieszkańcy i mieszkanki chciałoby realizować w parku, to:

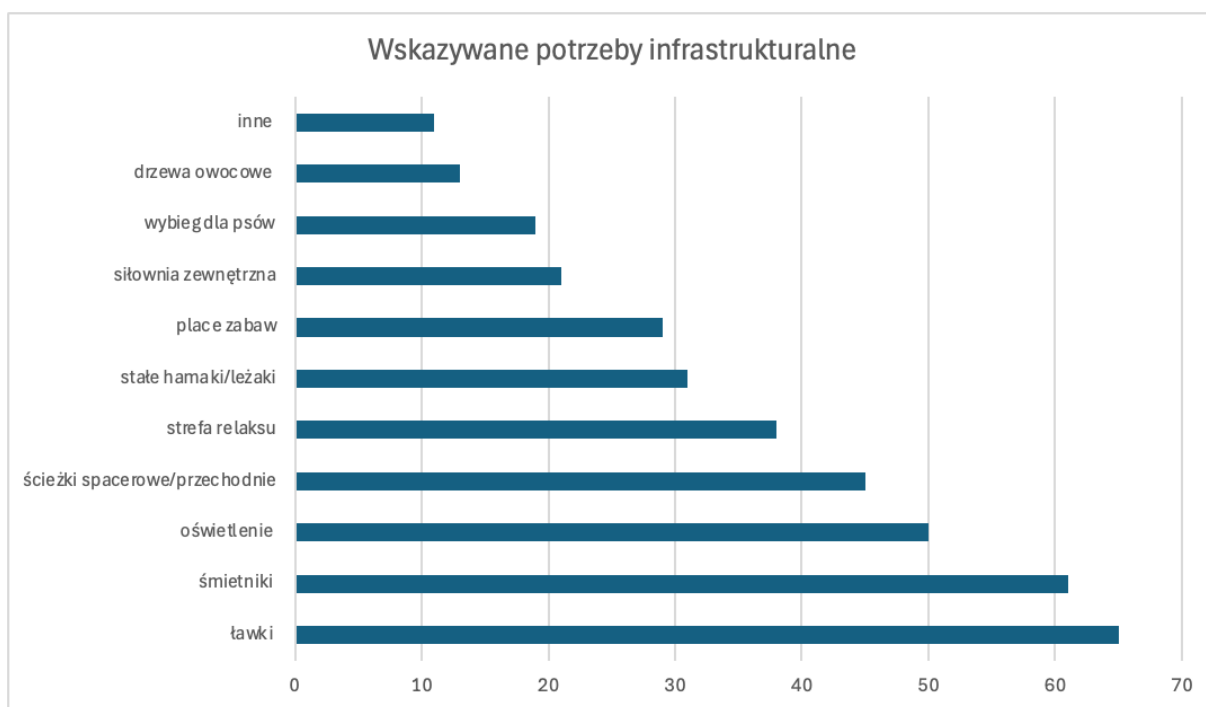

Respondenci i respondenci oczekują **bardzo podstawowego wyposażenia parku**. Aż 65 osób wskazało **ławki**, a 61 na **śmietniki**, co sugeruje, że dzisiejszy brak tych elementów jest dla nich rażący. Silne poparcie dla **oświetlenia i ścieżek** łączy się bezpośrednio z wcześniejszymi uwagami o braku poczucia bezpieczeństwa w parku.

Zwraca uwagę spore zainteresowanie:

- **strefą relaksu** – czyli miejscem do nieformalnego wypoczynku,
- **hamakami i leżakami** – które sugerują modę na miejskie „leniuchowanie”,
- **placami zabaw** – co pokazuje, że grupa rodziców też ma swoje oczekiwania.

Mimo że wiele osób wskazuje na potrzeby „społeczne”, takie jak spotkania i wydarzenia, to relatywnie niewielu domaga się np. sceny czy altany. Może to sugerować, że zależy im raczej na możliwości spokojnych spotkań niż zorganizowanych imprez. **Oczekiwana w tym miejscu infrastruktura to:**

Mieszkańcy chcą korzystać z parku na wiele sposobów – spokojnie, towarzysko, rodzinie i aktywnie. Widać silną potrzebę „odzyskania przestrzeni” poprzez zapewnienie porządku, wygody, bezpieczeństwa i podstawowych udogodnień. Chęć do korzystania z miejsca jest duża, jednak obecnie infrastruktura zupełnie temu nie sprzyja. Mieszkańcom i mieszkankom brakuje zarówno małej infrastruktury (jak ławki, oświetlenie, kosze na śmieci), jak i uporządkowania tej przestrzeni (ścieżki, strefy aktywności, czytelne funkcje miejsc).

Potrzeby mieszkańców są zróżnicowane, ale się nie wykluczają – analiza danych pokazuje, że w parku należy zaplanować miejsca na spokojny wypoczynek z tymi, które przeznaczone są na aktywność fizyczną i z tymi, które będą mogły pełnić funkcję społeczną. Warto także zapewnić tzw. strefowanie, uwzględniając miejsca wyciszone i ożywione, adresowane do rodzin z dziećmi i do seniorów, z możliwością spędzenia czasu na np. stałym hamaku i podczas aktywności fizycznej.

Park a obecność pobliskich sklepów

Ponad dwie trzecie respondentów i respondentek uważa, że **park nadaje się do odpoczynku dla osób odwiedzających pobliskie centra handlowe** – to bardzo wysoki wynik, szczególnie w kontekście wcześniej zgłaszanych braków infrastrukturalnych i zaniedbań. Wskazuje to na **strategiczne położenie parku** – jego bliskość do sklepów i osiedli mieszkalnych stwarza naturalny potencjał na pełnienie funkcji miejskiej strefy buforowej: odpoczynku, wytchnienia i przejścia między miejscem zakupów a domem.

Jednocześnie jeden na pięciu respondentów przyjmuje postawę neutralną – być może są to osoby, które nie korzystają z centrum handlowego lub nie widzą z nim związku. Niewielka grupa badanych (siedem osób) uważa, że park to nieodpowiednie miejsce do odpoczynku po zakupach – może to być spowodowane brakiem ławek, estetyką miejsca, obecnością osób pijących alkohol bądź poruszaniem się w okolicach tego miejsca samochodem lub autobusem, a nie pieszo.

Lokalizacja parku w sąsiedztwie centrum handlowego jest przez respondentów **postrzegana jako atut**. Warto uwzględnić tę funkcję w projektowaniu stref relaksu i ciągów komunikacyjnych, dbając np. o ławki usytuowane w cieniu w pobliżu wejścia czy alejki prowadzące w kierunku sklepów. Potrzebna jest również wyraźna **identyfikacja tej funkcji w przestrzeni** – np. w komunikacji wizualnej czy zaproszeniu do odpoczynku w tym miejscu (np. w formie zielonych przystanków). Nie wiedząc, że park istnieje, nie znając bliżej tego terenu, trudno tam wejść. Park nie jest obecny w świadomości wszystkich mieszkańców i mieszanek oraz osób odwiedzających centra handlowe. Integracja parku z codziennymi trasami mieszkańców i mieszanek, klientek i klientów sklepów może zwiększyć jego społeczną obecność i pozytywny odbiór w lokalnej społeczności.

Wyniki przeprowadzonej ankiety znajdują się w załączniku nr 2.

SPACER BADAWCZY I WARSZTATY

Opisane poniżej opinie i wnioski ze spaceru badawczego i warsztatów zostały zebrane łącznie.

Ocena koncepcji

Uczestnicy spotkania w większości pozytywnie odnieśli się do założeń przedstawionej koncepcji zagospodarowania. Zwracano uwagę na fakt, że projekt w sposób przemyślany podchodzi do charakteru terenu, nie narzuca rozwiązań zbyt inwazyjnych, uwzględniając przy tym naturalną topografię, istniejącą roślinność oraz sposoby korzystania z przestrzeni.

Doceniono propozycję podziału parku na strefy funkcjonalne, które mogłyby współistnieć. Zauważono, że zaproponowane rozwiązania uwzględniają zarówno potrzeby aktywności dzieci i młodzieży, jak i miejsca dla osób szukających ciszy i wyciszenia.

Jednocześnie pojawiły się głosy sugerujące, że przedstawiona koncepcja wymaga doprecyzowania i zaplanowania szczegółów technicznych, np. w zakresie rozwiązań nawierzchni, rozwiązań ochrony zieleni oraz elementów małej architektury.

Różnorodność grup użytkowników i ich potrzeb

Osoby uczestniczące podkreślały, że z przestrzeni korzystają bardzo różnorodne **grupy**: dzieci i młodzież w różnym wieku, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, opiekunowie psów, rodziny z małymi dziećmi, ale także osoby samotnie odpoczywające na ławce czy uprawiające sport.

Zwracano uwagę, że projekt powinien umożliwić współistnienie tych grup. Wskazywano m.in. na potrzebę wydzielenia strefy aktywnej (np. dla dzieci i młodzieży) oraz strefy ciszy (dla seniorów, osób odpoczywających). Ponieważ niektóre grupy są słabiej reprezentowane w przestrzeni publicznej (jak np. osoby z niepełnosprawnościami), wskazane są rozwiązania inkluzywne w projektowaniu tego terenu.

Dodatkowe rozpoznane potrzeby poszczególnych grup:

- **Dzieci i młodzież:** potrzebują przestrzeni do swobodnej zabawy i aktywności fizycznej, ale także miejsc do spotkań w grupie rówieśniczej. Proponowano urządzenia do wspinania, tor przeszkód, miejsce na stałe hamaki.
- **Osoby starsze:** oczekują spokojnych miejsc do siedzenia w cieniu, wygodnych ławek z oparciem, nawierzchni bezpiecznych do chodzenia oraz bliskości zieleni. Wskazywano na potrzebę dostępności (brak barier), możliwości spotkania przy stoliku ze znajomymi oraz poczucia bezpieczeństwa.
- **Rowerzyści:** choć park nie pełni funkcji głównego ciągu rowerowego, podczas spotkania pojawiły się pojedyncze głosy o potrzebie czytelnych przejazdów oraz stojaków rowerowych przy wejściach do parku. Zwracano uwagę, aby trasy piesze i rowerowe były jasno rozdzielone.

Główne funkcje obszaru

Na podstawie dyskusji i zgłaszanych opinii można wskazać kilka głównych funkcji, jakie według uczestników i uczestniczek powinien pełnić park:

1. **Funkcja rekreacyjna:** miejsce odpoczynku, relaksu i aktywnego spędzania czasu – zarówno indywidualnie, jak i rodzinie.
2. **Funkcja komunikacyjna:** przejście i skrót przez osiedle – wygodne, bezpieczne i dostępne. Pojawiały się głosy, by ścieżki wytyczać w miejscu już istniejących.
3. **Funkcja edukacyjna:** możliwość poznawania przyrody, rozwijania wiedzy o ekologii (np. ścieżki edukacyjne z tablicami informacyjnymi, wiadomościami o konkretnych roślinach i zwierzętach – w tym królikach i ptakach tu mieszkających).
4. **Funkcja społeczna:** przestrzeń spotkań międzypokoleniowych, integracji sąsiedzkiej, wspólnych wydarzeń.
5. **Funkcja ekologiczna:** ochrona roślinności i zwierząt, utrzymanie bioróżnorodności, retencja wody.

6. Funkcja historyczna/tożsamościowa: zachowanie pamięci o dawnych funkcjach i historii oraz wyjątkowości tej przestrzeni dla lokalnej społeczności.

Omówienie uwag do koncepcji

Północna część – teren rekreacyjny dla dzieci i opiekunów

W koncepcji przewidziano północną część jako otwartą przestrzeń rekreacyjną z przeznaczeniem głównie dla dzieci i ich opiekunów. W dyskusji pojawiły się głosy aprobaty – może tu powstać miejsce bezpieczne, z widocznością i możliwością wspólnej zabawy. Pojawiły się także głosy postulujące zapewnienie cienia (np. przez nasadzenia lub zadaszenia) oraz osłony przed hałasem.

Północna część parku, fot. Magdalena Jasińska

Ścieżki spacerowe i komunikacyjne

Dyskutowano nad przebiegiem i standardem ścieżek, zarówno w ich funkcji komunikacyjnej, jak i spacerowej. Główny postulat dotyczył zachowania naturalnego biegu tras oraz wykorzystania już istniejących ścieżek i przebiegów. Nie ma potrzeby dużej ingerencji ani wytyczania nowych szlaków – raczej należy wzmocnić i podnieść jakość tego, co obecnie funkcjonuje.

Część uczestników i uczestniczek opowiadała się za utwardzoną, ale naturalną nawierzchnią (np. mineralną), inni zwracali uwagę na konieczność usuwania barier (takich jak wystające korzenie) i poprawy odwodnienia. Podkreślano również potrzebę dostosowania ścieżek do użytkowników z wózkami dziecięcymi i inwalidzkimi. Pojawił się także temat wyraźnego wytyczenia tras, aby zapobiec niszczeniu roślinności.

Flora

Postulowano ochronę istniejącej roślinności, w szczególności dużych drzew zapewniających cień. Zwracano uwagę na drzewa i krzewy uszkodzone przez króliki. Pojawiły się pomysły dotyczące nowych nasadzeń – m.in. krzewów, rabat, łąk kwietnych oraz roślin przyciągających owady. Część uczestników proponowała ograniczenie koszenia i umożliwienie naturalnego zarastania wybranych fragmentów terenu.

Podkreślano, że choć obszar ten był niegdyś zaprojektowany jako park dworski, nie zachował się już jego historyczny układ. W związku z tym – zdaniem respondentów – nie ma uzasadnienia, aby odtwarzać dawną kompozycję roślinną. Zamiast tego należy wzmacniać i chronić istniejącą zieleń. W miejscach, gdzie konieczne będą nowe nasadzenia, powinny one korespondować z charakterem pozostałej roślinności, aby zachować spójność i naturalny klimat parku.

Zaproponowano także wprowadzenie zróżnicowanego podejścia: w niektórych strefach roślinność powinna mieć charakter parkowy – bardziej uporządkowany i zorganizowany, a w innych zachować formę półdziką, nawet taką, która nie zachęca do eksploracji. Te spokojniejsze części mogłyby stanowić bezpieczną przestrzeń dla zwierząt żyjących w parku.

Fauna

Postulowano, aby projekt przyszłego parku zakładał dbałość o stworzenie dobrych warunków siedliskowych dla zwierząt lub przynajmniej nie pogarszał istniejących. Choć na tym terenie nie występują szczególne gatunki wymagające ochrony, należy zadbać o to, aby fauna, która naturalnie się tu rozwinęła, nie została wyparta ani nadmiernie ograniczona. Zgłaszano również pomysły stworzenia mikrosiedlisk dla drobnych zwierząt, np. jeży i ptaków.

Uczestnicy warsztatów skupili się jednak głównie na królikach, których populacja na tym terenie jest wyjątkowo liczna i widoczna. Zauważalne są także szkody, jakie powodują – przede wszystkim obgryzione korzenie i pnie drzew. Króliki były żywo dyskutowanym tematem, postrzeganym zarówno jako atrakcja przyrodnicza, jak i poważne wyzwanie dla roślinności.

Drzewo obgryzione przez króliki, fot. Krzysztof Ślebioda.

Budowa placu zabaw wiązałaby się z koniecznością odławiania królików i zabezpieczenia tego miejsca. Podczas spotkania nie rozstrzygnięto jednoznacznie, czy lepsze będzie pozostawienie królików i ograniczenie ingerencji w teren, czy też bardziej zdecydowane działania związane z redukcją populacji.

Pojawiły się różne propozycje – od edukacji przyrodniczej, przez ochronę nowych nasadzeń, po częściowe odłowy i przenoszenie zwierząt w inne miejsca. Grupa nie wypracowała ostatecznej rekomendacji, ale wskazała na potrzebę poszukiwania najlepszego rozwiązania, które pozwoliłoby realizować funkcje społeczne i rekreacyjne parku bez konieczności usuwania populacji królików.

Zwracano uwagę, że **wprowadzenie nowych funkcji oraz zwiększenie liczby użytkowników parku może samoistnie zmniejszyć atrakcyjność tego terenu dla królików i tym samym ograniczyć ich liczebność.**

Bezpieczeństwo

Podkreślano potrzebę **zwiększenia poczucia bezpieczeństwa** – przede wszystkim poprzez montaż oświetlenia o niskiej intensywności w głównych ciągach komunikacyjnych. Zwracano uwagę, aby zastosowane rozwiązania poprawiały komfort korzystania z przestrzeni, a jednocześnie nie powodowały nadmiernego zanieczyszczenia światłem. Wskazywano także, że oświetlenie nie powinno być instalowane w wewnętrznej, spokojniejszej części parku, aby zachować jej naturalny charakter.

Pojawił się również postulat wprowadzenia **monitoringu wizyjnego** (lub obecności patroli), a także zwiększenia przejrzystości i widoczności przestrzeni poprzez odpowiednie planowanie zieleni.

Aktywności i wydarzenia

Z założenia park ma być miejscem zarówno indywidualnej aktywności, jak i spotkań mieszkańców. Pojawiły się pomysły organizowania niewielkich wydarzeń lokalnych – takich jak pikniki sąsiedzkie, spotkania plenerowe czy działania edukacyjne. Podkreślano jednak potrzebę zachowania równowagi, aby tego typu inicjatywy nie zakłócały codziennego, spokojnego użytkowania terenu.

Nie pojawiły się natomiast głosy, aby park miał być przestrzenią dużych, masowych wydarzeń plenerowych związanych z intensywną aktywnością i nadmierną presją na środowisko. Charakter proponowanych działań powinien być raczej lokalny i kameralny, nastawiony na mniejsze grupy.

Współpraca z otoczeniem

Zaproponowano nawiązanie współpracy z pobliską Galerią Nowy Bielawy – np. w zakresie wsparcia wydarzeń, animacji, instalacji tablic informacyjnych czy też utrzymania terenu. Podkreślano, że to sąsiedztwo może być zasobem, ale też źródłem potencjalnych zakłóceń – np. wzmożonego ruchu samochodowego.

Pozostałe uwagi

Potrzeba etapowego wdrażania: dzięki różnorodności oczekiwań, warto rozważyć etapowe wprowadzanie zmian z możliwością testowania rozwiązań i modyfikowania ich w zależności od efektów i odbioru.

Konieczność projektowania inkluzywnego: projekt powinien uwzględniać potrzeby mniej widocznych grup, np. osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, samotnych rodziców czy opiekunów psów.

Zalecenie dalszych rozmów: wskazane jest kontynuowanie dialogu z mieszkańcami i mieszkankami – np. w formie warsztatów planistycznych, konsultacji online lub spotkań tematycznych (np. poświęconych zieleni, aktywności dzieci, kwestii zwierzęcej obecności w parku).

Otwarta komunikacja: ważne jest jasne komunikowanie kolejnych etapów prac i utrzymywanie kontaktu z mieszkańcami i mieszkankami zainteresowanymi projektem.

UWAGI ZGŁOSZONE POCZTĄ ELEKTRONICZNĄ I TRADYCYJNĄ

Pocztą elektroniczną wpłynął jeden e-mail, pocztą tradycyjną także jeden list.

Autorka wiadomości elektronicznej sprzeciwiła się przekształceniom parku, postulując zachowanie jego naturalnego charakteru i ochronę istniejącej przyrody.

Wskazywała na: wartości przyrodnicze – dzikie rośliny, grzyby i zwierzęta (m.in. króliki, ptaki, dziki); zagrożenia – utrata siedlisk, szkody od królików, zakłócenia gniazdowania, ryzyko zaśmiecania; potrzebę ochrony – starsze drzewa, eliminacja gatunków inwazyjnych, ochrona drzewostanu.

Propozycja alternatywna: zamiast przekształcać teren, należy inwestować w ratowanie istniejącej roślinności, kontrolę gatunków inwazyjnych i wspierać naturalne odnowienie przyrody.

Treść zanonimizowanej wiadomości stanowi załącznik nr 3 do niniejszego raportu.

Pocztą tradycyjną list nadesłał Związek Szlachty Polskiej, Oddział w Toruniu. Podkreślono ważność kulturową i przyrodniczą parku. W związku z tym, że teren ten należał w okresie Drugiej Rzeczypospolitej do Marii księżnej Sułkowskiej, autor listu zwrócił się z wnioskiem o upamiętnienie byłej właścicielki parku. Wskazał na biografię Marii Sułkowskiej, jej dorobek literaturoznawczy, historię nabycia majątku ziemskiego w Kaszczorku i na Bielawach, a także losy księżnej w okresie II wojny światowej i dalszą, powojenną historię użytkowania tego terenu. Podkreślił, że osoba dawnej właścicielki w żaden sposób nie została upamiętniona (nie poświęcono jej żadnych ulic, nie ma tablicy pamiątkowej na jej dawnym dworze), a godne upamiętnienie księżnej mogłoby przybrać formę tablicy pamiątkowej, nazwy alei parkowej, planszy informacyjnej zawierającej podstawowe informacje o księżnej.

Treść zanonimizowanego listu stanowi załącznik nr 4 do niniejszego raportu.

REKOMENDACJE

Proces konsultacyjny, składający się z badania ankietowego, spaceru badawczego oraz warsztatów, zakończył się zebraniem materiału, który z jednej strony pokazuje, jak istotne i cenne jest to miejsce oraz jak duży potencjał wnosi dzięki swojemu naturalnemu charakterowi, lokalizacji i wcześniejszej tożsamości historycznej. Ogólna intencja uczestników i uczestniczek procesu to zachowanie i wykorzystanie tego potencjału, przy równoczesnym wzmocnieniu funkcji rekreacyjnych i społecznych. Preferowany kierunek to uporządkowanie terenu – bez ciężkiej, dominującej infrastruktury – ale z wyraźnym nadaniem mu formy uporządkowanej przestrzeni, która pokazuje, że miejsce ma gospodarza. Dyskusje potwierdzają i wzmacniają propozycje zawarte w prezentowanej koncepcji, wskazując jednocześnie elementy szczególnie istotne dla mieszkańców. Podsumowanie tych punktów przedstawiono poniżej.

Funkcje i strefy

- Wyodrębnić różne strefy: rekreacyjną dla dzieci, strefę ciszy i wypoczynku, przestrzeń spotkań sąsiedzkich i edukacyjnych oraz strefę dla psów.
- Zapewnić równowagę między funkcją społeczną a przyrodniczą.

Fauna i flora

- Chronić istniejące drzewa i krzewy, szczególnie duże drzewa dające cień.
- Dosadzać krzewy, rabaty, łąki kwietne i rośliny miododajne, odporne na suszę.
- Ograniczyć koszenie, pozostawiając część terenu w stanie naturalnym.
- Stosować zróżnicowane podejście: część parku bardziej uporządkowana, część półdzika – spokojna przestrzeń dla zwierząt.
- Tworzyć mikrosiedliska dla ptaków, jeży i owadów.
- Podjąć działania zmniejszające presję królików na roślinność – możliwe scenariusze to ograniczenie populacji, przeniesienie, grodzenie i ochrona nasadzeń bądź stworzenie warunków zniechęcających króliki do nadmiernej aktywności.

Ścieżki i nawierzchnie

- Zachować naturalny układ ścieżek i przedeptów.
- Stosować naturalne nawierzchnie (np. mineralne), dostępne dla osób starszych i z wózkami.
- Wyraźnie wytyczyć trasy, by uniknąć niszczenia roślinności.

Mała architektura i infrastruktura

- Zapewnić podstawowe wyposażenie: ławki z oparciem w cieniu, kosze na śmieci, stojaki rowerowe.
- Wprowadzić dodatkowe elementy: stoliki, leżaki, hamaki.
- Plac zabaw o naturalnym charakterze – drewno, piasek, przeszkody terenowe.

Bezpieczeństwo

- Montować oświetlenie o niskiej intensywności w głównych, zewnętrznych ciągach komunikacyjnych.
- Unikać nadmiernego zanieczyszczenia światłem i rezygnować z oświetlenia w spokojniejszych częściach parku.
- Rozważyć monitoring wizyjny lub patrole.
- Planować zieleni w sposób poprawiający przejrzystość przestrzeni.

Wydarzenia i aktywizacja

- Dopuszczać niewielkie, lokalne wydarzenia (pikniki sąsiedzkie, warsztaty, spotkania edukacyjne).
- Unikać dużych, masowych imprez generujących hałas i nadmierną presję.
- Rozwijać współpracę z Galerią Nowe Bielawy (np. wspólne wydarzenia, promocja).

Tożsamość historyczna i edukacja

- Wzmacniać opowieść o historii miejsca i dawnym parku podworskim.

- Wprowadzić elementy edukacyjne: tablice, ścieżki tematyczne, narracje o dziedzictwie.
- Traktować historię jako atut w budowaniu tożsamości lokalnej.
- Nie odtwarzać dawnego układu, lecz symbolicznie i narracyjnie akcentować jego przeszłość.

Proces i wdrażanie

- Wprowadzać zmiany etapowo, z możliwością korekt po obserwacji użytkowania.
- Projektować inkluzywnie – z myślą o seniorach, rodzinach z dziećmi i osobach z niepełnosprawnościami.
- Kontynuować dialog z mieszkańcami na kolejnych etapach
- Zapewnić otwartą i transparentną komunikację o postępach projektu.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1. Wykaz publikacji o konsultacjach społecznych dotyczących koncepcji zagospodarowania Parku Podworskiego na Bielawach

Biuletyn Informacji Publicznej

Informacja, <https://bip.torun.pl/obwieszczenie/59906/konsultacje-spoeczne-koncepcji-zagospodarowania-parku-podworskiego-na-bielawach>
(data publikacji: 10.06.2025)

konsultacje.torun.pl

Informacja, <https://www.konsultacje.torun.pl/pl/konsultacje-spoeczne-dotyczace-koncepcji-zagospodarowania-parku-podworskiego-na-bielawach>
(data publikacji: 20.06.2025)

Urząd Miasta Torunia

M. Winiarska, *Co w Parku Podworskim na Bielawach – konsultacje*,
<https://torun.pl/pl/aktualnosc/co-w-parku-podworskim-na-bielawach-konsultacje>
(data publikacji: 11.06.2025)

Tylko Toruń

J. Kincel, Konsultacje społeczne. Park na Bielawach i Wydma Rudacka czekają na głos mieszkańców, <https://tylkotorun.pl/wiadomosci/konsultacje-spoeczne-mieszkancy-zdecyduja-o-losie-dwoch-miejsc/> (data publikacji: 13.06.2025)

Oto Toruń

B. Fryckowski, W Toruniu powstaną dwa wielkie parki. Zaprezentowano konkretne koncepcje, <https://ototorun.pl/arttykul/w-toruniu-powstana-dwa-n1720058>
(data publikacji: 5.07.2025)

Miasto Toruń

pracownia
zrównoważonego
rozwoju

Facebook Pracowni Zrównoważonego Rozwoju:

- https://www.facebook.com/FundacjaPZR/posts/1147886497366959?ref=embed_post (data publikacji: 17.06.2025)
- https://www.facebook.com/FundacjaPZR/posts/1150277337127875?ref=embed_post (data publikacji: 20.06.2025)
- <https://www.facebook.com/photo?fbid=1159836496171959&set=a.487224103433205> (data publikacji: 2.07.2025)

Załącznik nr 2. Wyniki ankiety elektronicznej

Jaki ma być park na Bielawach?

Jak często bywa Pani/Pan w Parku Podworskim na Bielawach?

21.8 %	bardzo często
20.5 %	często
24.4 %	czasami
23.1 %	rzadko
9.0 %	prawie nigdy/nigdy
3.8 %	nie wiedziałem, że to miejsce istnieje
78	

Jeżeli bywa Pani/Pan w tym miejscu to najczęściej o jakiej porze dnia?

9.0 %	rano
21.8 %	koło południa
48.7 %	po południu
20.5 %	wieczorem
	nocą
21.8 %	w różnych porach
78	

Jeżeli bywał/a Pan/i w tym miejscu to jest Pan/i najczęściej:

55.1 %	sam/a
24.4 %	ze znajomymi

30.8 % z rodziną

15.4 % z dziećmi

78

Co najczęściej robi Pan/i w tym miejscu?

66.7 % przechodzę tamtędy

24.4 % przesiaduję na ławce

9.0 % bawię się z dziećmi

15.4 % rozmawiam, spotykam się ze znajomymi

26.9 % odpoczywam przy okazji zakupów w pobliskich sklepach

20.5 % spaceruję z psem

15.4 % inne, jakie

78

Czy czuje się Pani/Pan tutaj bezpiecznie?

28.2 % tak, o każdej porze dnia

42.3 % tak, ale tylko w ciągu dnia

17.9 % nie czuję się tutaj bezpiecznie

12.8 % trudno powiedzieć

78

Z jakich powodów czuje się Pani/Pan w tym miejscu niebezpiecznie?

Proszę pominąć pytanie, jeśli nie dostrzega Pani/Pan w Parku Podworskim zagrożeń lub niebezpieczeństw. *Zachowano oryginalny zapis.*

- Dzikie park, ludzie spożywający alkohol
- Mało uczęszczany, ławki w miejscach osłoniętych, częste spożywanie alkoholu przez mieszkańców
- Brak oświetlenia, brak monitoringu
- Nie oświetlone, zarośnięte miejsce
- Bezdomni, zaniedbany, brak ścieżek i oświetlenia
- zarośnięty parki, bez oświetlenia, bez ławek.
- Miejsce zapomniane przez władze i zaniedbane. Swego czasu spali na ławce bezdomni.
- Podbite podejrzane towarzystwo, śmieci, słabe oświetlenie
- Czuję się niebezpiecznie gdy przebywają tam osoby pod wpływem różnych środków, widzę potłuczone butelki czy połamane ławki. .
- z uwagi na brak świateł oraz częstą obecność bezdomnych w tamtych okolicach
- Obawiam się pijanych osób.
- Wieczorem się boję, ale czasami jest tu policja. Park jest fajny
- Przesiadują ludzie bezdomni
- Zwłaszcza samemu, głównie wieczorem
- Osoby pijące alkohol na ławkach
- Z uwagi na towarzystwo
- Ze względu na innych użytkowników
- Brak oświetlenia i drogi dla rowerów
- Obecność ochroniarzy
- Nie dotyczy
- rzadko bywam, ale nigdy nie czułam się zagrożona
- W nocy kręcą się osoby bezdomne
- Jest bardzo dużo mężczyzn pod wpływem alkoholu
- dużo nietrzeźwych ludzi i brak światła i bezdomni
- Głównie przez klimat stworzony przez śmieci i ludzi pijących
- Nie dotyczy
- Szczerze mówiąc byłam tam raz lata temu, na spacerze z synkiem, pooglądać zajęcia które widuję z auta kiedy przejeżdżam. Nie czułam się tam jednak bezpiecznie, nie wiem z jakiego powodu, być może dlatego że tam nic nie ma. Dziwne wrażenie sprawia na mnie ten teren. Kojarzy mi się z krzakami...

- Jest brudno, park nie jest zadbane, słabo doświetlony, brak wydzielonych i zadbanych ciągów rowerowo pieszych
- Jest ponuro
- Nie dotyczy
- Brak oświetlenia
- z powodu bezdomnych
- Wiezorami częściej można spotkać pijane osoby lub grupki młodzieży zachowujące się głośno.
- Na ławkach przesiadują panowie spożywający alkohol.
- Głównie przez panów spożywających alkohol w tym miejscu i zaniedbanie miejsca (śmieci, w tym puszki i butelki po alkoholu, brzydkie zapachy, zniszczone ławki).

Czy to miejsce robi na Pani/Panu dobre wrażenie?

44.9 %	zdecydowanie tak
35.9 %	ani tak, ani nie
15.4 %	raczej nie
3.8 %	zdecydowanie nie
78	

Park Podworski na Bielawach, moim zdaniem, jest...

Proszę wybrać wszystkie przymiotniki, które Pani/Pana zdaniem opisują to miejsce.

55.1 %	spokojny
44.9 %	relaksujący
5.1 %	uporządkowany
38.5 %	cichy
11.5 %	monotonny

7.7 %	nudny
6.4 %	depresyjny
	irytujący
16.7 %	chaotyczny
15.4 %	niepokojący
2.6 %	hałaśliwy
28.2 %	interesujący
3.8 %	pobudzający
11.5 %	radosny
7.7 %	ekscytujący

78

Co Pani/Panu przeszkadza w tym miejscu?

- Śmieci i połamane ławki
- To nie park, a kawałek lasu
- Niezagospodarowany
- Brak zagospodarowania, zaniedbany
- Park ten jest nie uporządkowany. Brak ogrodzenia terenu np. Żywopłotem aby odgrodzić go od hałasu dobiegającego od ruchliwych ciągów ul. SZOSA Lubicka i Olsztyńska
- Brak uporządkowania terenu
- Śmieci
- Chaos
- Poniszczone kosze na śmieci stare ławki do siedzenia uniemożliwiające swobodnego ruchu aby móc usiąść alei zaniedbane porośnięte krzewy zarośnięte itp.

- Nie opróżniane kosze w większości stary typ stare zniszczone ławki zaniedbane nieuporządkowane alejki zaniedbane krzewy
- Brak ławek, utwardzonej powierzchni (mógłby być jak Park na Bydgoskim)
- brak zagospodarowania
- Brak wytyczonych ścieżek, zaniedbany dwór ze zniszczoną elewacją (nikt tam nie powinien mieszkać) - to miejsce idealne na spotkania sąsiedzkie, centrum lokalne dla mieszkańców osiedli, ewentualnie muzeum- jest to miejsce sięgające XVIII w.
- Pędzące Olsztyńska samochody
- Słabe oświetlenie, uszkodzona infrastruktura
- Przeszkadzają mi osoby pod wpływem różnych środków odurzających i to że niszczą krajobraz.
- Nic
- Pijane osoby
- brak oświetlenia
- Brak monitoringu, brak ławek zdewastowane kosze
- Nic
- Połamane ławki.
- Nic
- Połamane ławki
- Połamane ławki
- Połamane ławki, rozrzucone śmieci, graffiti na drzewach
- Niszczone ławki, kiedyś ktoś robił ogniska, zepsuta ławka
- Śmieci
- Nic
- Bród, przesiadujące osoby pijące alkohol
- Nic
- Przesiadujący bezdomni
- Nic
- Graffiti
- Śmieci
- Śmieci
- Brak zagospodarowania
- Brak porządku, kapsle butelki, brak alejek

- brak wytyczonych ścieżek, brak oświetlenia, dziko rosnących krzaków
- brak utwardzonych i wytyczonych ścieżek , brak oświetlenia odpowiedniego, brak koszy na śmieci,
- brak kontekstu historycznego i odwołania do dawnej właścicielki
- Zaśmiecanie
- śmieci w parku - należałoby park i teren wokół sprzątać częściej
- Nic
- Nic mi nie przeszkadza
- Nic
- Nic nie przeszkadza
- Nic, jest po prostu pusto i przyjemnie
- nic
- Brak bezpieczeństwa
- Bałagan, śmieci
- Nic
- Nic
- brak bezpieczeństwa i świateł
- Śmieci
- nic
- Nic
- Przeszkadza mi to, że jest to teren w mieście, a wygląda jak bardzo zaniedbana łąka. Rozumiem jak najbardziej, że nie powinien być zniszczony z uwagi na jego walory przyrodnicze, ale super by było, gdyby udało się ten teren zagospodarować pod potrzeby mieszkańców.
- bałagan, śmieci
- Brak oświetlenia
- Nic
- Nic
- Brak śmietników i oświetlenia
- Nic
- Hałas od drogi
- Nic
- ilość bezdomnych, brak oświetlenia i miejsc wypoczynkowych
- Strach iść przez las zwłaszcza wieczorem

- Nic
- Ławki
- brak uporządkowania terenu
- śmieci, niszczenie koszy na odpadki, niszczenie ławek oraz celowe łamanie gałęzi drzew
- Zniszczone ławki, śmieci, brak wytyczonej ścieżki (przez to mam poczucie przypadkowego poruszania się i niszczenia roślin), panowie spożywający alkohol.
- Brak wygodnego miejsca, by usiąść i popatrzeć na piękne, stare drzewa, które się tam znajdują. :) Brak jasno wskazanej ścieżki i niepokój, że poruszając się na własną rękę, depczę cenny obszar. Zajęcie tego miejsca głównie przez panów spożywających alkohol.

Zachowano oryginalny zapis.

Jakie aktywności chciał(a)by Pan/i móc podejmować w tym miejscu?

46.2 %	spotykać się ze znajomymi
28.2 %	bawić się z dziećmi
71.8 %	odpoczywać w spokoju
32.1 %	odpoczywać aktywnie
25.6 %	brać udział w zorganizowanych wydarzeniach osiedlowych
15.4 %	inne, jakie

78

Jakie elementy wyposażenia lub infrastruktury powinny pojawić się w tym miejscu?

37.2 %	place zabaw dostosowane do dzieci w różnym wieku	29
48.7 %	strefa relaksu	38

26.9 %	siłownia zewnętrzna	21
57.7 %	ścieżki do spacerowania, przechodzenia	45
64.1 %	oświetlenie	50
78.2 %	śmietniki	61
83.3 %	ławki	65
39.7 %	stałe hamaki, leżaki	31
16.7 %	drzewa owocowe	13
24.4 %	wybieg dla psów	19
14.1 %	inne, jakie	... 11
78		

Czy jest to odpowiednie miejsce do odpoczynku dla osób korzystających z pobliskiego centrum handlowego?

51.3 %	zdecydowanie tak
17.9 %	raczej tak
21.8 %	ani tak, ani nie
6.4 %	raczej nie
2.6 %	zdecydowanie nie
78	

Załącznik nr 3. Treść zanonimizowanej wiadomości nadesłanej pocztą elektroniczną

W przywołanym mailu zachowano pisownię oryginalną.

Witam.

Chciałabym dodać swoją opinię na temat planowanych zmian w parku.

Najlepiej nic nie zmieniać.

Nie wszystko musi być dla ludzi. Zostawmy chociaż trochę naturalnej, nie zmienionej przyrody wokół nas.

Na osiedlach jest wystarczająco dużo, dobrze wyposażonych placów zabaw żeby nie trzeba było niszczyć tego terenu. Szczególnie że będzie się to łączyło z wycięciem kilku drzew.

Jest to jedyne miejsce w całym parku gdzie rosną fiołki polne, niezapominajki polne i kurzyślak polny. W lesie w okresie letnim rosną grzyby wydzielające zapach padliny Sromotniki smrodliwe.

A jesienią na obrzeżach rosną rzadkie Czasznice olbrzymie.

Na terenie przeznaczonym do zmian występuje też kilka mrowisk, mrówki raczej nie wyniosą się tylko dlatego że ludzie sobie tak zażyczą. Tak samo jest z królikami.

Teren jest cały przekopany przez króliki, Zakładam że by postawić tam jakieś instalacje trzeba by było przeorać i wyrównać cały teren, co łączy się z pozbyciem się żyjących tam królików. Co chyba nie jest legalne. Nawet gdyby się to udało, wrócą tam inne które żyją w parku albo na pobliskiej polanie.

Ogrodzenie terenu też niewiele pomoże, widząc ile ich kica na terenie straży pożarnej.

A jak już wrócą to zaczną podkopywać się pod instalacje które mogą ulec zniszczeniu.

W parku żyje też wiele gatunków ptaków którym hałas związany z obecnością ludzi może przeszkadzać w gniazdowaniu, co może się

skończyć tym że uciekną i w ten sposób pozbędziemy się różnych pięknych i śpiewających gatunków.

Zdarza się również że zaglądają w tamte okolice wyjątkowo rzadkie w mieście kruki.

Regularnymi gośćmi zdarzają się również dziki i łosie.

Według mojej opinii, te pieniądze lepiej wydać na ratowanie tego co już tam jest.

Wiekowe głogi (i nie tylko) schną ciężkie obwieszone jemiołą.

Króliki obgryzają korę z drzew które potem usychają.

Na polanie bez przeszkód rozsiewa się i rośnie jak szalony Klon jesionolistny, który jest rośliną inwazyjną pochodzącą z ameryki i niebezpieczną dla naszej flory. Nasze rodzime gatunki drzew jak dąb czy buk nie mają szans, bo wszystko co odbije od ziemi zostaje zjedzone przez króliki.

Wiele razy zakopywałam na całym terenie kasztany i żołędzie żeby trochę urozmaicić florę , ale przed królikami nic się nie uchroni, a obcy Klon wyraźnie im nie smakuje bo nawet zimą jak nie mają co jeść, nie obgryzają kory.

Poza tym zrobienie z tego terenu miejsca rekreacyjnego przysporzy się głównie ludziom lubiącym pić w terenie zielonym. Niestety nasi pijaczkowie nie wiedzą do czego służą śmietniki, dlatego wszędzie walają się puszki, butelki i wiele innego różnego śmiecia.

A od myjnie przy każdym większym wietrze, zawiewa foliowe rękawiczki które później tonami zalegają wśród drzew i krzaków. I nikt tego nie sprząta. Nikogo to nie obchodzi.

Dziękuję i pozdrawiam.

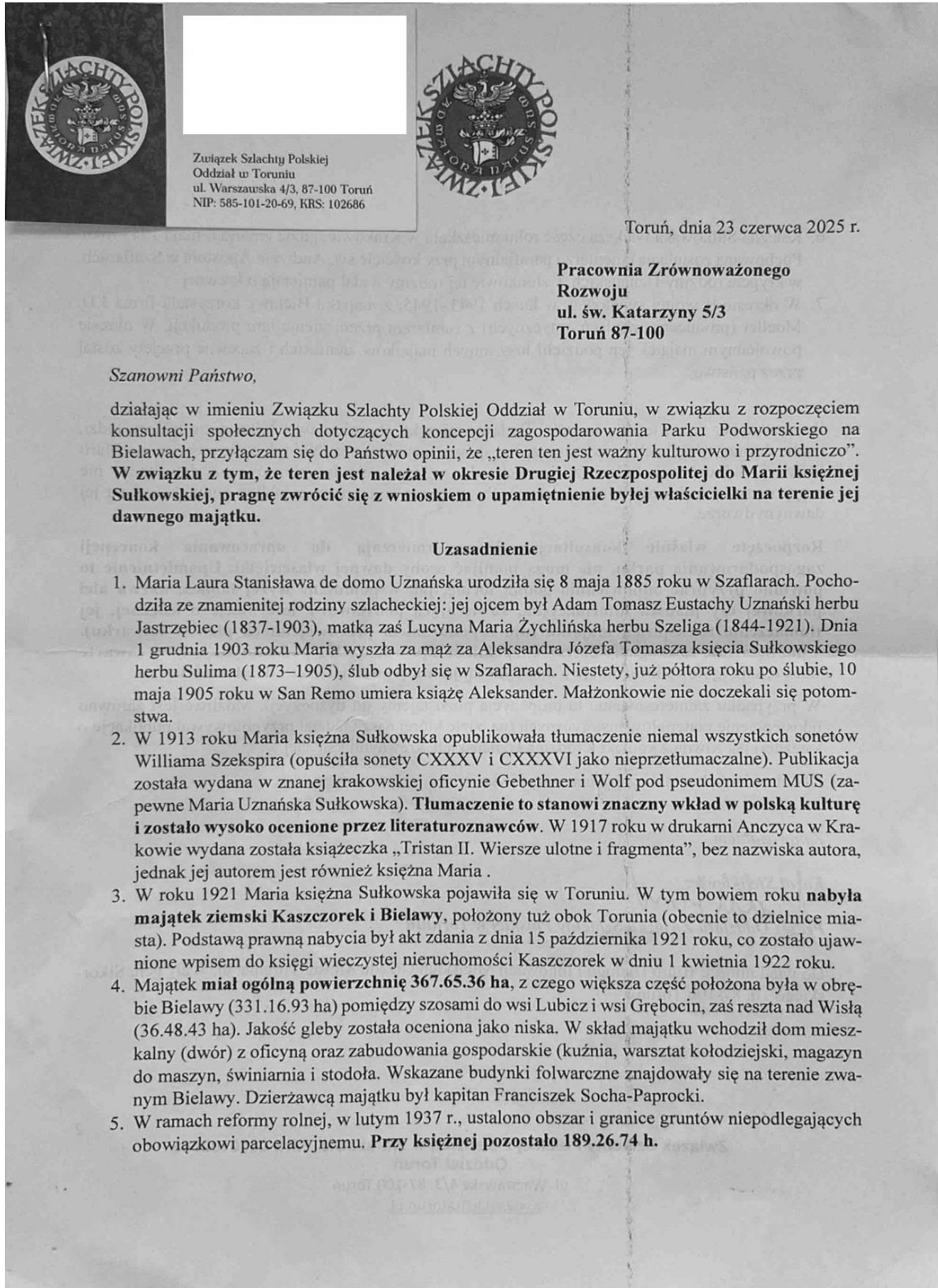
Miasto Toruń

pracownia
zrównoważonego
rozwoju

Załącznik nr 4. Treść zanonimizowanego listu nadesłanego pocztą tradycyjną

6. Księżna Sułkowska większą część roku mieszkała w Krakowie, gdzie zmarła 6 maja 1943 roku. Pochowana została na cmentarzu parafialnym przy kościele św. Andrzeja Apostoła w Szaflarach, w krypcie rodziny Uznańskich. Członkowie tej rodziny nadal pamiętają o krewnej.
7. W okresie II wojny światowej, w latach 1943–1945, z majątku Bielawy korzystała firma J.D. Moeller (producent urządzeń optycznych) z zamiarem przeniesienia tam produkcji. W okresie powojennym majątek ten podzielił losy innych majątków ziemskich i zapewne przejęty został przez państwo.

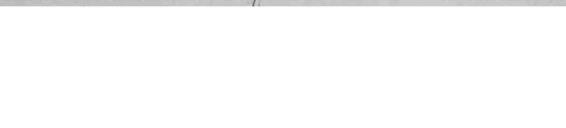
Pomimo tego, że na terenie majątku Bielawy mieszka obecnie nawet kilkanaście tysięcy ludzi, osoba dawnej właścicielki nie jest w żaden sposób upamiętniona. Nie tylko nie poświęcono Marii księżnej Sułkowskiej żadnej z licznych ulic w tym rejonie, ale również dotychczas nie przypomniano o dawnej właścicielce choćby poprzez umieszczenie tablicy pamiątkowej na jej dawnym dworze.

Rozpoczęte właśnie konsultacje, które zmierzają do opracowania koncepcji zagospodarowania parku, nie mogą pomijać osoby dawnej właścicielki. Upamiętnienie to powinno przybrać odpowiednio godną formę, jak wspomniana wyżej tablica, nazwa alei parkowej czy plansza informacyjna, zawierająca podstawowe informacje o księżnej, jej tłumaczeniu Szekspira i majątku (np. z pokazaniem przedwojennych planów folwarku). Upamiętnienie to mogłoby zostać uzupełnione np. o kod QR, pod którym byłyby zawarte dalsze, szczegółowe informacje o dawnym majątku, jej właścicielce i działalności.

W przypadku zainteresowania tą propozycją pozostajemy do dyspozycji. Możliwe jest zarówno udostępnienie materiałów historycznych (na bazie której nasz Oddział przygotowywał publikacje o księżnej) jak również kontakt z rodziną Uznańskich, krewnymi księżnej.

Dla ułatwienia kontaktu załączam wizytówkę.

Z poważaniem

Do wiadomości: Biuro Dialogu i Innowacji Miejskich Urzędu Miasta Torunia, ul. Wały gen. Sikorskiego 10, 87-100 Toruń.

Związek Szlachty Polskiej z siedzibą w Warszawie, KRS 0000102686

Oddział Toruń

ul. Warszawska 4/3, 87-100 Toruń

www.szlachtatorun.pl

Miasto Toruń

pracownia
zrównoważonego
rozwoju

greenlab
toruń

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE RAPORTU

Pracownia Zrównoważonego Rozwoju

ul. św. Katarzyny 5/3, 87-100 Toruń

E: administracja@pZR.org.pl

Biuro Dialogu i Innowacji Miejskich

Urzędu Miasta Torunia

ul. Wały gen. Sikorskiego 10, 87-100 Toruń

E: bdim@um.torun.pl

T: 56 611 87 04

Wykorzystane materiały graficzne przygotowane zostały, a fotografie wykonane przez zespół Pracowni Zrównoważonego Rozwoju.